

Bouwtekening van W. Springer uit 1889

Stadsarchief Amsterdam

Brandweerkazerne 'Oud Nico'

In 2006 nam Stadsherstel een **brandweerkazerne** aan de De Ruyterkade, genaamd **Oud Nico**, over van de gemeente. Deze werd ons aangeboden dankzij de goede contacten met het **gemeentelijke Ontwikkelingsbedrijf**, die waren ontstaan bij de restauratie van pakhuis **De Zwijger**.

Vanwege een intensieve discussie met de Welstandscommissie om tot een zorgvuldige oplossing te komen voor de toevoegingen die een nieuw gebruik mogelijk maken, heeft het lang geduurd voordat het restauratieplan definitief was. Maar uiteindelijk is de ontwikkelingsfase naar ieders tevredenheid afgerond. Begin februari is de aanbesteding geweest. Deze was bijzonder, want het bouwkundige werk is gescheiden aanbesteed van de elektrotechnische en werktuigbouwkundige installaties. Er waren dus in feite drie aanbestedingen met elk vier aannemers/installateurs.

Stadsarchief Amsterdam

Automobielmotorspuit vóór de hoofdwacht N. Ongedateerde foto.

Restauratie

Inmiddels zijn de monumenten- en de bouwvergunning afgegeven en zal Oud Nico de komende anderhalf jaar worden gerestaureerd. Aan de achterzijde van het pand worden twee kleine uitbouwjes gerealiseerd. Het architectenbureau voor deze restauratie is Casa Architecten, bekend bij Stadsherstel van

ErnestAmygas

→ het Olympiahuisje en de Professor Tulpstraat. Voor advies zijn diverse bureaus aangetrokken. Het ingenieursbureau Linssen voor de werktuigbouwkundige installaties, Jan-Willem Blomhoff voor de elektrotechnische installaties en voor de constructieberekeningen EversPartners. Met Rockview uit Amsterdam werd het metselwerk diepgaand onderzocht, omdat bouwmuren en gevels veel gebreken en zoutuitslag vertonen. Het zal een bijzondere restauratie worden, waarbij het pand voor het grootste deel bewoond blijft. Van de aannemers wordt dus een strakke planning verwacht en adequaat optreden bij onverwachte problemen.

De verwachting is dat het pand medio 2011 opgeleverd kan worden aan de nieuwe huurders op de begane grond. In het hoofdgebouw is dan een oppervlakte van circa 500 m² te huur en in het naastgelegen gebouw, de voormalige smederij, een oppervlakte van circa 150 m². In het hoofdgebouw kan de begane grond eventueel worden ingedeeld in kleine units, wanneer dit voor de verhuurbaarheid beter is. De bewoners en kunstenaars op de verdiepingen blijven ook na de restauratie op hun oude plek.

De Nederlandse Bergsportvereniging - die gebruik maakte van de klimtoren - is intussen verhuisd naar Sloten, maar de sporen langs de achtergevel herinneren nog aan het geklauter gedurende 50 jaar. Bij het officiële vertrek van de vereniging, in de zomer van 2009, is afgesproken dat na de oplevering een herinnering aan het bergbeklimmen, op welke wijze dan ook, aan de achtergevel zal worden bevestigd.

Hoofdwacht 'N'

De merkwaardige naam Oud Nico is afgeleid van de voorloper van de kazerne, de Waag op de Nieuwmarkt. Hier werd in 1874 brandweerkazerne 'N' gevestigd. In dat jaar kreeg Amsterdam als eerste stad in Nederland een volledig uit beroepsmensen bestaand brandweerkorps. Er werden ook nieuwe kazernes ingericht. Deze kazernes kregen een telegrafische aanduiding met een codeletter. In het spellingsalfabet worden de letters aangeduid met een eigenaam. In de loop der tijd ging deze naam over op de kazernes zelf. Hoofdwacht 'N' werd kazerne 'Nico'.

In 1890 verhuisde de kazerne van de Waag naar de IJ-oever, waar een nieuw gebouw was neergezet, ontworpen door assistent-stadsarchitect Willem Springer. Hier werd ook het opleidingscentrum gevestigd, waarvoor aan de achterkant een oefentoren was gebouwd. De Nico bediende tevens Amsterdam Noord, omdat daar alleen een vrijwillige brandweer functioneerde. De stoomblusboot Jason lag er voor de deur. In 1973 vertrok de brandweer opnieuw, nu naar de huidige post aan het begin van de IJ-tunnel. De naam 'Nico' verdween hierbij. Het gebouw aan de IJ-oever werd voortaan Oud Nico genoemd. Nadat de kazerne als post werd opgeheven, mocht brandweerpersoneel in de woningen van Oud Nico blijven wonen. De overige ruimten werden als atelier in gebruik genomen.

Rijksmonument

Toen de gemeente de IJ-oever ging ontwikkelen, vormde dit een bedreiging voor het bestaan van het statige gebouw van architect Springer. Rondom verzezen hoge kantoorgebouwen en in het bestemmingsplan was ook aan de De Ruyterkade verhoging van het bouwvolume toegestaan. Met behulp van het Cuypersgenootschap, de Bond Heemschut en de Amsterdamse Raad van de Monumentenzorg lukte het de bewoners om de status van rijksmonument voor hun gebouw te verkrijgen. Nadat verschillende ontwikkelaars hun tanden hadden stukgebeten op het monument kwam de gemeente bij Stadsherstel terecht.

Naast alle moderne strakke nieuwbouw aan de IJ-oever springt de brandweerkazerne met zijn rijk versierde gevel er uit. Wanneer u volgend jaar langs Pakhuis de Zwijger rijdt, zult u iets verderop aan de andere kant van de weg een prachtig gerestaureerd pand zien!

Alex Blommestijn en Peter Prins

Stadsherstel, Alex Blommestijn